

Dyrevelfærd og Veterinærmedicin
J.nr. 2023-15-31-00547
Ref. ANMWE
Dato: 17-05-2024

Notat vedrørende høring over ændring af bekendtgørelse om frivillig dyrevelfærdsmærkningsordning

---

Et udkast til bekendtgørelse om frivillig dyrevelfærdsmærkningsordning blev sendt i høring den 9. februar 2024 med frist for afgivelse hørings svar den 22. marts 2024.

Fødevarestyrelsen har modtaget svar fra følgende eksterne høringsspartter:

1. DANAK
2. De Samvirkende Købmænd
3. Den Danske Dyrlægeforening
4. Det Dyreetiske Råd
5. Dyrenes Beskyttelse
6. Dyreværns-Organisationernes Samarbejds-Organisation (DOSO)
7. Forbrugerrådet Tænk
8. Landbrug & Fødevarer
9. Mejeriet Naturmælk
10. World Animal Protection
11. Them Mejeri
12. Thise Mejeri
13. Økologisk Landsforening

I det følgende redegøres for de væsentligste bemærkninger i hørings svarene. Fødevarestyrelsens bemærkninger hertil er anført i kursiv. Der henvises til, at hørings svarene kan læses i deres helhed på [Høringsportalen](#).

Hørings svarene har været medvirkende til, at Fødevarestyrelsen har genovervejet ikrafttrædelsestidspunktet for grænseværdierne for dødelighed. Af retssikkerhedsmæssige årsager, herunder for at sikre, at beregningen og visningen af dødelighed i kvægbesætninger er så klar og gennemskuelig som muligt, har Fødevarestyrelsen besluttet at udsætte ikrafttrædelsen for grænseværdierne til den 1. januar 2028.

Herudover har hørings svarene givet anledning til at indføre en undtagelsesmulighed fra grænseværdierne for dødelighed i kvægbesætninger for besætninger på højst 20 køer med kalve.

Høringssvarene har desuden givet anledning til enkelte ordlydspræciseringer og mindre rettelser.

Generelle bemærkninger

Det Dyreetiske Råd finder det afgørende, at mærkningsordningen udvikles i takt med anden lovgivning og viden om dyrevelfærd. Rådet finder det hensigtsmæssigt, at kriterierne er så enkle at gennemskue som muligt. Det Dyreetiske Råd kan tilslutte sig de foreslåede ændringer, forudsat at ændringerne ikke indebærer forringelser af dyrevelfærden, og at forholdene for dyr tilsluttet ordningen til stadighed ligger over de generelle normer for dyrehold.

DOSO mener, at kriterierne for kvæg burde have været mere gennemgribende revideret. DOSO anfører, at der er en langt større bevågenhed i befolkningen om forskellige dyrevelfærdsproblematikker, hvorfor det var oplagt at se på en skærpelse af kravene. Som partner i Dyrevelfærdsmærket mener DOSO, at det ville have været hensigtsmæssigt at inddrage alle partnere tidligere i arbejdsprocessen. DOSO finder det utilfredsstillende, at de ikke er blevet imødekommet på nogle af deres forslag til udkastet. DOSO havde bl.a. gerne set en bevidsthed om de genetiske udfordringer afspejlet i kriterierne for kvæg, og at der på 3-hjerteniveauet blev skabt incitament for opdræt af ko med kalv.

Dyrenes Beskyttelse anfører, at mærkning med ”statsgaranteret dyrevelfærd” er et meget stærkt signal at sende, og at der medfølger et særligt ansvar for at sikre, at Dyrevelfærdsmærket er gennemskueligt og giver bedre dyrevelfærd i overensstemmelse med de forventninger, som forbrugerne stilles i udsigt. Dyrenes Beskyttelse efterlyser mere gennemsigtighed om mærkets betydning for dyrevelfærd og mener, at kriterierne under mærket bør tage udgangspunkt i nyeste viden på området. Dyrenes Beskyttelses egne undersøgelser viser en udbredt mangel på viden om Dyrevelfærdsmærket blandt de danske forbrugere, hvilket betyder at mange forbrugere risikerer at handle på uoplyst grundlag. Dyrenes Beskyttelse ser med alvor på dette og finder det uacceptabelt, at Fødevarestyrelsen tillader producenter og detailhandel at anvende betegnelser som ”velfærds skyling” og ”velfærds kød” i tilknytning til brugen af Dyrevelfærdsmærket.

Forbrugerrådet Tænk anfører, at de helt fra starten har været kritiske over for Dyrevelfærdsmærket, idet mærket er for uambitiøst på dyrevelfærdens vegne og dermed potentielt kan vildlede forbrugeren. Forbrugerrådet Tænk mener, at styrken ved et skalabaseret mærke i teorien er, at der er mulighed for at løfte velfærden i både top og bund og give flere forbrugere mulighed for at vælge dyrevelfærden til i forskellig grad. Forbrugerrådet Tænk mener ikke, at mærket giver forbrugeren bedre mulighed for at navigere efter højere dyrevelfærd, end ved andre ikke-skalabaserede dyrevelfærdsmærker. At der allerede nu er behov for at løfte bundkriterierne, bekræfter efter rådets opfattelse, at løftet i bund ikke har været signifikant. Forbrugerrådet Tænk bemærker endelig, at det er meget svært for forbrugerne at gennemskue, hvad man reelt får af dyrevelfærdsforbedring ved at vælge dyrevelfærdsmerkede produkter.

Mejeriet Naturmælk, Them Mejeri, Thise Mejeri og Økologisk Landsforening anfører i et fælles høringssvar, at de finder det meget positivt med en revision af Dyrevelfærdsmærket. Dog er der nogle af de foreslåede ændringer, som de finder uhensigtsmæssige for den overordnede dyrevelfærd. Således ønskes en præcisering af de krav, som græsarealer skal leve op til, ligesom der ønskes en mulighed for at dispensere fra grænseværdierne for dødelighed i ekstraordinære situationer.

World Animal Protection bemærker, at der fortsat er behov for, at kriterierne i dyrevelfærdsmærkningsordningen opdateres og revideres, så forholdene for kvæg, grise og slagtekyllinger under mærket opdateres i forhold til den nyeste viden og udvikling inden for dyrevelfærd. World Animal Protection opfordrer derfor til, at Fødevarestyrelsen hurtigst muligt starter en generel opdatering af kriterierne under Dyrevelfærdsmærket.

Fødevarestyrelsen bemærker indledningsvis, at den frivillige dyrevelfærdsmærkningsordning (Dyrevelfærdsmærket) er en statslig mærkningsordning, der har til formål at skabe markedsdrevne forbedringer af dyrevelfærden for så mange dyr som muligt.

Bekendtgørelsens krav til de besætninger, der er tilmeldt ordningen, er videregående i forhold til den generelle dyrevelfærdslovgivning for grise-, slagtekyllinge- og kvægbesætninger.

Det er Fødevarestyrelsens opfattelse, at Dyrevelfærdsmærket tydeliggør niveauet af dyrevelfærd i kød- og mejeriprodukterne på en nem og overskuelig måde. Mærkets tre niveauer for dyrevelfærd gør det lettere for forbrugere at vælge produkter med det niveau af dyrevelfærd, der passer til forbrugernes præferencer og økonomi. Mærket kan fungere sammen med andre mærker, som f.eks. økologi- og private mærker og synliggør således niveauet af dyrevelfærd i de andre mærker for forbrugeren. Dette er med til at skabe større efterspørgsel efter dyrevelfærdsprodukter og betyder, at mærket bidrager til vækst i produktioner, hvor der er ekstra fokus på dyrevelfærd. Denne vækst sikrer, at flere dyr får bedre dyrevelfærd, hvilket igen giver forbrugere et større udbud af dyrevelfærds-kød og mejeriprodukter.

Den aktuelle ændring af bekendtgørelsen er en konsekvens af, at en række overgangsordninger fastsat i bekendtgørelse om dyrevelfærds-mæssige mindstekrav til hold af kvæg¹ udløber, hvorefter der på en række punkter vil være sammenfald mellem de generelle krav til kvægbesætninger og kravene under Dyrevelfærdsmærket. Overgangsordningerne er videreført fra den nu ophævede lov om hold af malkekvæg og afkom af malkekvæg. Bekendtgørelsesændringen skal sikre, at kriterierne for kvægbesætninger under Dyrevelfærdsmærket stadig er videregående i forhold til de generelle krav og dermed fortsat er medvirkende til at skabe bedre dyrevelfærd. Herudover er det efter drøftelser i partnerskabet bag Dyrevelfærdsmærket, som består af en lang række partnere fra hele fødevarerækken, besluttet, at indføre grænseværdier for dødelighed i kvægbesætninger tilmeldt mærket.

---

¹ Bekendtgørelse nr. 1743 af 30. november 2020 om dyrevelfærds-mæssige mindstekrav til hold af kvæg

Endelig er der foretaget en sammenlægning af kriterierne for kvægbesætninger til ét sæt kriterier, i stedet for de tidligere to sæt kriterier for henholdsvis mælke- og kødproducerende kvægbesætninger.

Det har ikke været hensigten med bekendtgørelsesændringen at foretage en gennemgående revision af bekendtgørelsens indhold. Der har derfor ikke ved den aktuelle ændring været overvejelser om at revidere opsætning og indhold, herunder de kriterier, der gælder for slagtekyllinge- og grisebesætninger.

Der er således alene tale om enkelte, afgrænsede ændringer i kriterierne for kvægbesætninger, samt revision af mere teknisk og administrativ karakter.

Udarbejdelsen af bekendtgørelsesudkastet er resultatet af en længerevarende proces, hvor hele partnerskabet bag Dyrevelfærdsmærket har været inddraget i processen inden høringen. Indledningsvis har den del af partnerskabet, der producerer fødevarer under mærket, været inddraget i drøftelserne med henblik på forsæt at sikre en markedsdrevet ordning, der medvirker til bedre dyrevelfærd.

Fødevarestyrelsen har noteret sig de forslag til ændringer, der er fremkommet under høringen. Styrelsen anser ikke kriterierne i mærket for statistiske. Kriterierne skal løbende udvikles, så der fortsat sikres en markedsdrevet dyrevelfærd baseret på kriterier, der ligger over den generelle dyrevelfærdslovgivning.

Fødevarestyrelsen har forholdt sig nærmere til bemærkningerne om krav til græsning samt om grænseværdierne for dødelighed i kvægbesætninger i særskilte afsnit nedenfor.

Sammenlægningen af kriterier for kvægbesætninger

DOSO finder det acceptabelt, at bestemmelserne om dyr, der anvendes til henholdsvis kød- og mælkeproduktion samles, da der er tale om dyr af samme art. Dog burde man have taget udgangspunkt i, at malkekøerne skønnes at være velfærdsmæssigt dårligere stillet og er selekteret for ekstrem ydeevne med de fysiologiske belastninger, som dette medfører.

Fødevarestyrelsen bemærker hertil, at der allerede er generel lovgivning, der fastsætter dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af malkekvæg og deres afkom. Kriterierne i dyrevelfærdsmærkeordningen er udformet, så de indeholder krav, der ligger over den generelle lovgivning på dyrevelfærdsområdet.

Dyrenes Beskyttelse stiller sig kritiske overfor den betydning for Dyrevelfærdsmærkets gennemsigtighed, som sammenlægningen af kriterierne for kvægbesætninger får, fordi det gør det vanskeligt at gennemskue den reelle effekt for dyrene. Dyrenes Beskyttelse vurderer, at kriterierne vedrørende grovfoder, fuldspaltegulve og sengebåse allerede er omfattet af lovgivningens mindstekrav for malkekøer og deres kalve, og de nye kriterier vil på disse punkter kun få reel effekt for kødkvæg. Herudover nævner Dyrenes Beskyttelse, at sammenlægningen af kriterierne for kvæg betyder, at producenter

med køer og kalve, der går sammen i mere end 24 timer, ikke længere har mulighed for at blive påskønnet under Dyrevelfærdsmærket.

Det er Fødevarestyrelsens opfattelse, at kriterierne for kvægbesætninger under Dyrevelfærdsmærket bliver mere enkle og gennemskuelige efter sammenlægningen af de to tidligere sæt af kriterier. Det er således enklere at forholde sig til ét enkelt sæt kriterier, der omhandler alle typer af kvæg, i stedet for to sæt kriterier, der er opdelt alt efter, om der er tale om kød- eller mælkeproducerende kvæg.

Kvægbekendtgørelsen indeholder en række bestemmelser, der alene omhandler dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af malkekvæg og deres afkom. Det drejer sig bl.a. om krav vedrørende grovfoder og opstaldning, herunder gulvtype. De tilsvarende kriterier under Dyrevelfærdsmærket vedrørende grovfoder og fuldspaltegulv mv. indgår i mærkeordningen for at medvirke til at sikre bedre dyrevelfærd under mærket også for kvæg, der ikke er malkekvæg.

Den aktuelle ændring af kriterierne under Dyrevelfærdsmærket er som nævnt en konsekvens af udløbet af en række overgangsordninger i kvægbekendtgørelsen. Det betyder, at kravet om ko-kalv tid efter kælvning under Dyrevelfærdsmærket har måttet justeres under hensyntagen til forudsætningen om at give bedre dyrevelfærd for så mange dyr som muligt. Der er samtidig indført et krav på niveau 3 om, at mælketildeling til kalven skal ske via yver eller pattespad.

Landbrug & Fødevarer kvitterer for, at der i partnerskabet bag Dyrevelfærdsmærket er opbakning til at ensrette kriterierne for kvæg, da det vil styrke kommunikationen til forbrugerne om mærket.

Fødevarestyrelsen vurderer ligeledes, at sammenlægningen af kriterierne for kvæg under Dyrevelfærdsmærket kan medvirke til at styrke kommunikationen om mærket.

Grænseværdier for dødelighed i kvægbesætninger

Fødevarestyrelsen bemærker indledningsvis, at styrelsen har genovervejet ikrafttrædelsestidspunktet for grænseværdierne for dødelighed. Af retssikkerhedsmæssige årsager, herunder for at sikre, at beregningen og visningen af dødelighed i kvægbesætninger bliver så klar og transparent som muligt, har Fødevarestyrelsen besluttet at udsætte ikrafttrædelsen for grænseværdierne til den 1. januar 2028.

DOSO og World Animal Protection er uforstående overfor, at snittet for den acceptable dødelighed for køer og kalve er lagt på 8 og 10 pct., idet begge tal ligger over landsgennemsnittet, og idet høj dødelighed ofte er et tegn på alvorlige dyrevelfærdsproblemer i en besætning.

Fødevarestyrelsen er enig i, at både kalve- og kodødelighed i en besætning er vigtige dyrevelfærdsindikatorer. Styrelsen vurderer samtidig, at det er en væsentlig indsatsfaktor at indføre grænseværdier som en del af kriterierne for kvægbesætninger i Dyrevelfærdsmærket.

Generelt er det styrelsens opfattelse, at det er bedre at have besætningerne med i Dyrevelfærdsmærket end ikke, idet besætningerne herved har incitament til at have fokus på den forbedring af dyrevelfærden, der følger af kriterierne i mærket.

Såfremt grænseværdierne blev sat lavere på nuværende tidspunkt, vurderer styrelsen, at dette kunne få som konsekvens, at en række besætninger ville melde sig ud af ordningen. Herudover anser styrelsen ikke kriterierne i mærket for statiske. Det er hensigten, at grænseværdierne for dødelighed vil skulle vurderes med henblik på en forsat indsats for at reducere ko- og kalvedødelighed.

Den Danske Dyr lægeforening vurderer, at det vil være svært for landmændene at benytte formelen for udregning af dødelighed og dermed svært for landmændene at vurdere, om de er i nærheden af et kritisk niveau. Det ville være en hjælp, hvis der kunne henvises til en tilsvarende beregning i SEGES' dyreregister DMS.

Fødevarestyrelsen kan oplyse, at det vil være styrelsen og ikke producenterne selv, der skal foretage beregningen af dødeligheden i den enkelte besætning. Styrelsen arbejder aktuelt på den konkrete løsning for, hvordan tallene bliver gjort tilgængelige. Der vil blive udarbejdet vejledningstekst om, hvordan producenterne skal forholde sig til tallene.

Den Danske Dyr lægeforening, Mejeriet Naturmælk, Them Mejeri, Thise Mejeri og Økologisk Landsforening ønsker, at konsekvenserne af at overskride grænseværdierne for dødelighed bliver nærmere beskrevet, herunder om der vil være mulighed for at dispensere, hvis der i en begrænset periode og grundet særlige omstændigheder ses en dødelighed over grænseværdierne.

Landbrug & Fødevarers sektion for økologi bemærker, at der er en mindre andel af økologiske besætninger med høj kalvedødelighed, som kan blive udfordret med reduktion af dødeligheden til de foreslåede niveauer inden for 24 måneder, når dette beregnes løbende. Landbrug & Fødevarer anmoder derfor om, at kalvedødeligheden for økologiske malkekvægsbesætninger enten beregnes på baggrund af 24 måneders løbende gennemsnit, eller i perioden frem til den 1. juli 2026 på baggrund af de seneste 12 måneders gennemsnit. Dette vil tage højde for de besætninger, hvor kalvedødeligheden har ligget højt, men hvor forbedret management har sikret, at dødeligheden de seneste 12 måneder i perioden har ligget under grænseværdien.

Fødevarestyrelsen bemærker hertil, at hensigten med grænseværdierne for dødelighed er at skabe større fokus på at få nedbragt dødeligheden i besætninger, hvor denne er høj. Det er allerede i dag et krav for kvægbesætninger tilmeldt mærket, at de skal have en handlingsplan, der skal sikre et kontinuerligt fokus på at sænke dødeligheden i besætningen.

Besætninger, der oplever udsving i den gennemsnitlige dødelighed som følge af ikke-managementbetinget sygdom eller lignende, og som kan dokumentere, at besætningens handlingsplan vedrørende dødelighed følges, vil have mulighed for at søge dispensation fra grænseværdierne. Dette vil også

gælde eksempelvis økologiske besætninger, der oplever udsving i dødeligheden i perioden frem til, at bestemmelserne om grænseværdier for dødelighed træder i kraft den 1. juli 2028.

Dyrenes Beskyttelse har noteret sig, at Dyrevelfærdsmærket skærper fokus på dødelighed for køer og kalve ved at indføre grænseværdier for dødelighed, og finder det vigtigt, at data om den gennemsnitlige dødelighed bliver tilgængelig for at kunne gennemskue mærkets reelle betydning for dyrevelfærd. Dyrenes Beskyttelse finder det beklageligt, at malkekvægsbesætninger, der alene producerer kalve under Dyrevelfærdsmærket, er undtaget fra grænseværdierne for dødelighed.

Fødevarestyrelsen har endnu ikke taget stilling til anvendelsen af eventuelle aggregerede data for dødelighed i kvægbesætninger under Dyrevelfærdsmærket.

Grænseværdierne for dødelighed vil alene omfatte de besætninger og køer/kalve, der er med i mærket. Nogle malkekvægsbesætninger, der alene producerer kalve under mærket, har også kalve, der ikke er med i mærket – såkaldt parallelavl. Af tekniske årsager kan der ikke datamæssigt skelnes mellem de to grupper af kalve i besætninger med parallelavl. Da der ikke kan stilles krav om en grænseværdi for de kalve, der ikke er med i mærket, er denne type af besætninger undtaget fra dette kriterie.

Landbrug & Fødevarer finder, at modellen for beregning af kalvedødelighed er misvisende for de malkekvægsbesætninger, der tidligt i kalvenes liv sælger kalvene videre til slagtekalveproduktion. Modellen betyder, at når der er ganske få kalve tilbage i en malkekvægsbesætning, bliver dødeligheden blandt de resterende uforholdsmæssig høj. Det bør overvejes at finde en ny model, der tager højde for dette, eller finde en løsning hvor sådanne besætninger ikke rammes uretmæssigt.

Som nævnt ovenfor pågår der et arbejde i Fødevarestyrelsen med at sikre, at beregningen og visningen af dødelighedstallene for kvægbesætninger bliver så klar og gennemskuelig som muligt.

Herudover har styrelsen i bekendtgørelsen tilføjet en undtagelsesmulighed fra grænseværdierne for dødelighed for små besætninger med maksimalt 20 køer med kalve.

Kriterierne for kvægbesætninger

Arealkrav og opstaldning af kalve i grupper

DOSO og World Animal Protection finder det positivt, at der tages skridt for at forøge arealet for kødkvæg på stald, men finder dog også, at de nye krav fortsat er i underkanten af, hvad der er acceptabelt. World Animal Protection anfører, at det tilgængelige totalareal fortsat er betydeligt mindre, end det EFSA anbefaler.

DOSO ser det som en forbedring, at der lægges op til at vægte homogenitet, når man sammensætter grupper af kalve. DOSO, Dyrenes Beskyttelse og

World Animal Protection påpeger, at bekendtgørelsesudkastet fastholder kriteriet om, at kalve ikke må opstaldes i enkeltboks fra de er syv dage gamle, mens EFSA anbefaler, at kalvene samles i små grupper allerede i løbet af den første leveuge.

Fødevarestyrelsen er bekendt med EFSA's udtalelser om opstaldning og arealkrav. Hovedformålet med ændringerne af bekendtgørelsen har været at sikre, at arealkravene til besætninger tilmeldt Dyrevelfærdsmærket fortsat ligger over den generelle lovgivning. Formålet har ikke været at foretage en gennemgribende revision af de forskellige kriterier. Samtidig er den grundlæggende præmis for mærkningsordningen, at den skal medvirke til at sikre dyrevelfærden for så mange dyr som muligt ved, at bl.a. så mange producenter som muligt ønsker at være med i ordningen.

Transporttid

Dyrenes Beskyttelse mener, at det er dybt beklageligt, at det statslige dyrevelfærdsmærke ikke indeholder et forbud mod eksport af spædekalve, idet de spæde dyr er helt uegnede til lange transporter.

Forbrugerrådet Tænk undrer sig over, at transporttiden til slagting på højst otte timer stadig er fastsat som kriterie og spørger, om transporttiden til slagteriet i praksis er højere for produkter af kvæg, som ikke er tilmeldt Dyrevelfærdsmærket. Rådet anfører, at det er væsentligt for forbrugerne, at der ikke er kriterier i ordningen, som måske er skærpede i forhold til den generelle lovgivning, men som i praksis ikke medfører et væsentligt dyrevelfærdsloft.

Fødevarestyrelsen bemærker hertil, at det af hensyn til EU-reglerne om det indre marked ikke er muligt at indføre et eksportforbud i et statsligt dyrevelfærdsmærke.

Der er ikke i den generelle lovgivning fastsat en maksimal transporttid til slagteri for kvæg. Kriteriet under Dyrevelfærdsmærket om en maksimal transporttid på otte timer til slagteri for kvæg ligger således over den generelle lovgivning. Fødevarestyrelsen vurderer, at der kan være tilfælde, hvor der i Danmark er længere transporttid til slagteri for kvæg end otte timer. Kriteriet skal derfor medvirke til at sikre, at transporttiden for kvæg under mærket bliver tilrettelagt, så den ikke overskrider otte timer.

Adgang til græsarealer

Dyrenes Beskyttelse noterer med glæde, at det fortsat er et krav for kvægbesætninger på niveau 3, at alle dyr i besætningen skal have adgang til græsarealer i sommerhalvåret, men finder det beklageligt, at der på niveau 2 gøres en væsentlig undtagelse for slagtedy, der ikke er omfattet af kravet om adgang til græs- eller udearealer.

Landbrug & Fødevarer mener, at det bør fremgå, at kvæg i græsningsperioden skal have adgang til græsningsarealer mindst 6 timer i døgnet.

Mejeriet Naturmælk, Them Mejeri, Thise Mejeri og Økologisk Landsforening mener, at det er en udfordring, at det ikke fremgår, hvor længe køerne skal

have adgang til græsarealer, og hvilken kvalitet græsarealerne skal have. Mejerierne og Økologisk Landsforening foreslår, at betegnelsen græsarealer ændres til græsningsarealer, og at græsningen skal leve op til vejledningen for økologisk jordbrugsproduktion, både i økologiske og konventionelle besætninger. Vedlagt høringssvaret er et notat fra Innovationscenter for Økologisk Landbrug om velfærdseffekter af afgræsning, hvori det bl.a. er anført, at det ved adgang til afgræsning er vigtigt at have fokus på en god græskvalitet og -mængde, og at køer på græs generelt har lavere dødelighed, er mere rene, mindre halte og udviser mere naturlige adfærdsmønstre.

Fødevarestyrelsen bemærker, at fokus med bekendtgørelsesændringen har været på de kriterier i dyrevelfærdsmærkeordningen, der aktuelt indhentes af den generelle lovgivning. Der er derfor ikke foretaget ændringer i kravene til slagtedyrs adgang til udeforhold og græsareal. Der er alene tale om en sammenskrivning af de to sæt kriterier.

Kravet i ordningen er, at dyrene skal have adgang til udeforhold og græsareal. I perioderne, hvor det kræves, at dyrene har adgang til ude- og græsarealer, er det under forudsætning af, at vejrforholdene, jordbundens tilstand og dyrenes fysiske kondition tillader, at de er ude. Det er Fødevarestyrelsens vurdering, at det er mest hensigtsmæssigt, at det beror på en konkret vurdering, om disse forudsætninger er opfyldt, herunder om dyrene er ude tilstrækkelig længe. Fødevarestyrelsen har i "Vejledning til Fødevarestyrelsens kontrol med hjertebesætninger – kvægbesætninger" beskrevet, hvilke forhold der kan lægges vægt på ved denne vurdering.

Ko-kalv tid

Den Danske Dyrlægeforening mener, at kravet om ko-kalv tid på 24 timer efter kælvning også bør gælde på ordningens niveau 2.

Dyrenes Beskyttelse mener, at man bør stræbe efter mere ko-kalv tid, og mener, at det er ærgerligt, at kriteriet for kødproducenter på niveau 3 om, at ko og kalv skal gå sammen i mælkefodringsperioden, bortfalder og erstattes af et kriterie om ko-kalv tid på 24 timer efter kælvning.

World Animal Protection anfører, at kødkvæg typisk holdes mere ekstensivt end malkekvæg, og ko og kalv går sammen i markant længere tid end hos malkekvæg. World Animal Protection mener, at kriterierne for kvæg skal bevæge sig i samme retning, så ko og kalv kommer til at gå længere tid sammen i malkekvægsbesætninger, f.eks. ved at lade kravet om 24 timers ko-kalv tid gælde fra niveau 2 og samtidig indføre et krav om ko-kalv tid på tre måneder på niveau 3. Denne praksis er allerede under udbredelse i økologiske malkekvægsbesætninger.

Fødevarestyrelsen kan oplyse, at en af årsagerne til, at der tidligere har været to sæt kriterier for kvæg under Dyrevelfærdsmærket, er, at der i kødkvægsproduktionen er praksis for længere ko-kalv tid end i mælkeproduktionen. Sammenlægningen af de tidligere to sæt kriterier til ét samlet sæt kriterier har for så vidt angår ko-kalv tid resulteret i et kompromis. Det er Fødevarestyrelsens vurdering, at kompromiset betyder en fastholdelse i

mærkningsordningen af mælkeproducenter, der alene er tilmeldt mærket med deres kalve.

Mælkefodringsperioden

Den Danske Dyr lægeforening foreslår en nedtrapning af mælkefodringen, således at fravænningsperioden bliver minimum to uger i stedet for som foreslået én uge.

Fødevarestyrelsen bemærker, at det er tilladt at nedtrappe mælkefodringen i den sidste uge af mælkefodringsperioden. Såfremt man ønsker en længere fravænningsperiode kan dette ske ved at forlænge det fastsatte minimum for selve mælkefodringsperioden.

Inspektion og auditering af besætninger

DANAK anfører, at DANAK ikke er bekendt med, at der er inspektionsorganer, der er akkrediteret til at foretage inspektion efter dyrevelfærdsmærkningsordningen. DANAK er heller ikke bekendt med, at der er certificeringsorganer, der er akkrediteret til at auditere og certificere i henhold til dyrevelfærdsmærkningsordningen. Efter DANAK's opfattelse vil det således kunne være et problem, at der aktuelt ikke er nogen aktør, der vil kunne attestere, at en besætning lever op til kravene fra 1. juli 2024.

Fødevarestyrelsen bemærker, at der ikke i forbindelse med den aktuelle ændring af bekendtgørelsen er foretaget ændringer i kravene til inspektionen af besætningerne i dyrevelfærdsmærkeordningen, herunder i kravene til de private organer, der foretager auditering og attestering af besætningerne.

Det har hele tiden været en forudsætning for dyrevelfærdsmærkningsordningen, at de private inspektionsorganer, der foretager inspektion og attestering af besætninger under ordningen, skal være akkrediteret i henhold til sammenlignelige standarder på landbrugsområdet. Dette vil således også være tilfældet efter den aktuelle ændring af bekendtgørelsen.

DANAK finder, at sprogbrugen i bekendtgørelsen vedrørende inspektion, certificering, auditering og akkreditering er upræcis og kan give anledning til forvirring, da den ikke svarer til normal praksis. Det er DANAK's opfattelse, at der med udtrykket "certificeret inspektionsorgan" i bekendtgørelsen menes et akkrediteret inspektions- eller certificeringsorgan. DANAK anfører, at et inspektionsorgan kan inspicere, mens et produktcertificeringsorgan både kan inspicere og auditere. DANAK er af den opfattelse, at dyrevelfærdsmærkningsordningen bør være en produktcertificeringsordning.

Det fremgår af bekendtgørelsesudkastets § 11, stk. 1, at attestering og auditering skal foretages af et certificeret inspektionsorgan. Det certificerede inspektionsorgan skal være akkrediteret af et akkrediteringsorgan, som er medunderskriver af EA's (European co-operation for Accreditation) multilaterale aftale om gensidig anerkendelse.

Fødevarestyrelsen har forholdt sig til DANAK's bemærkninger om ordlyden af bekendtgørelsens bestemmelser vedrørende inspektion mv.

Fødevarestyrelsen har præciseret ordlyden af bekendtgørelsesudkastets §§ 10 og 11, så det mere tydeligt fremgår, at auditering, inspektion og attestering skal foretages af et akkrediteret certificeringsorgan. Der henvises herved til styrelsens bemærkninger ovenfor om, at der ikke i forbindelse med den aktuelle bekendtgørelsesændring er foretaget ændringer i kravene til inspektionen mv. af besætningerne i dyrevelfærdsmærkeordningen.

Mærkning og markedsføring

De Samvirkende Købmænd mener, at potentialet for dyrevelfærdsmærkningsordningen ikke udnyttes tilstrækkeligt. Som eksempel nævner De Samvirkende Købmænd, at for at færdigretter kan mærkes med Dyrevelfærdsmærket kræver det bl.a., at de animalske ingredienser enten opfylder kravene under mærket eller er økologiske. De Samvirkende Købmænd mener, at disse krav er uflexible og fører til et mindre udbud af dyrevelfærdsmerkede fødevarer. Derfor bør reglerne tilpasses, så det bliver muligt at oplyse forbrugerne om, at en bestemt komponent i et produkt er dyrevelfærdsmærket, hvilket vil give forbrugerne endnu bedre muligheder for at vælge dyrevelfærd til.

Fødevarestyrelsen er opmærksom på problemstillingen vedrørende mærkning af sammensatte produkter, hvor en eller flere dele af produktet er dyrevelfærdsmerkede, mens dette ikke gælder for andre dele af produktet. Fødevarestyrelsen vil fremadrettet overveje, om problemstillingen giver anledning til tilpasninger af de relevante bestemmelser. Styrelsen bemærker i den forbindelse, at en eventuel tilpasning af reglerne for Dyrevelfærdsmærket på dette punkt skal ske inden for rammerne af de generelle regler om anprisning og markedsføring af fødevarer.

Kriterierne for slagtekyllingebesætninger

Dyrenes Beskyttelse finder det beklageligt, at der ikke i bekendtgørelsen fastsættes en grænse for væksthastigheden hos slagtekyllinger, og at væksthastigheden hos de langsommere voksende kyllinger defineres ud fra den turbo-kylling, Ross 308, som man ønsker at udfase.

Økologisk Landsforening bemærker, at bekendtgørelsen definerer en langsommere voksende slagtekylling som minimum 25 pct. mindre end Average Daily Gain for racen Ross 308. Økologisk Landsforening mener ikke, at det er hensigtsmæssigt, at definitionen af langsommere voksende slagtefjerkræ læner sig op ad en specifik race. Økologisk Landsforening anfører, at racen Ross 308 er blevet optimeret i en sådan grad, at den aktuelt kun lever 30-32 dage. Definitionen på en langsommere voksende slagtekylling burde i stedet tage bestik af reglerne om fritgående slagtekyllinger, og der burde være tale om en objektiv definition frem at henvise til en bestemt race, der ændres over tid.

Fødevarestyrelsen bemærker, at der under Dyrevelfærdsmærket er et grundlæggende krav om at anvende langsommere voksende slagtekyllinger, der således har lavere væksthastighed, for at opnå bedre velfærd. I Dyrevelfærdsmærket beregnes den daglige tilvækst i forhold til slagtekyllingernes alder ved slagtning, således at slagtekyllingerne har haft en

gennemsnitlig daglig tilvækst på mindre end 25 pct. end tilvæksten for Ross308² ved samme alder, jf. avlsselskabernes specifikationer på racerne.

Fødevarestyrelsen vil fremadrettet i samarbejde med medlemmer i partnerskabet bag mærket overveje, om definitionen af langsommere voksende race bør ændres, herunder om det ville være hensigtsmæssigt at indføre en fast maksimal vækstgrænse.

---

² [Ross | Aviagen](#)